

TÜRK SANAYİCİLERİ VE İŞADAMLARI DERNEĞİ
AVRUPA BİRLİĞİ TEMSİLCİLİĞİ – BRÜKSEL

2009 / 20

BRÜKSEL'DE BİR HAFTA

18 Mayıs 2009

BU SAYIDA:

**AB – TÜRKİYE
AB - BULGARİSTAN
EKONOMİK VE MALİ İŞLER
REKABET VE DEVLET YARDIMLARI
TELEKOMÜNİKASYON
ÇEVRE
KÜLTÜR
EKONOMİ**

TÜSİAD BUSINESSEUROPE ÜYESİDİR - AVRUPA ÖZEL SEKTÖR KONFEDERASYONU

MERKEZ : 46 Meşrutiyet Caddesi Tepebaşı 34420 İstanbul Türkiye Tel : 90 212 249 11 02 Faks : 90 212 249 09 13
ANKARA : 39/4 İran Caddesi Gaziosmanpaşa 06700 Ankara Türkiye Tel: 90 312 468 10 11 Faks: 90 312 428 86 76
AVRUPA BİRLİĞİ : 13 Avenue des Gaulois 1040 Brüksel Belçika Tel : 32 2 736 40 47 Faks : 32 2 736 39 93
ALMANYA : 28 Märkisches Ufer 10179 Berlin Almanya Tel : 49 30 28 87 86 300 Faks : 49 30 28 87 86 399
FRANSA : 33 Rue de Galilée 75116 Paris Fransa Tel : 33 1 44 43 55 35 Faks : 33 1 44 43 55 46
A B D : 1250, 24th Street N.W. Suite#300 Washington DC 20037 USA Tel : 1 202 776 7770 Faks : 1 202 776 7771
ÇİN: Lufthansa Center, EUCCC/S-123, 50 Liangmaqiao Rd, Chaoyang-Beijing 100016 T: 861064622066 F: 861064622067

HAZIRLAYANLAR : Suna Orçun – Fatma Çetin bxloffice@tusiad.org

www.tusiad.org

AB – Türkiye

- **Almanya**, Türk kamyon şoförleri, montaj işçileri ve ticari amaçlı olarak Almanya'ya gelmek isteyen bilim insanı, sporcu ve sanatçıların vizeden muaf tutulacaklarını duyurdu.

Almanya Federal İçişleri Bakanlığı Yabancılar Hukuku Ofisi'nden aldığımız bilgiye göre, Almanya'ya yapacakları seyahatlerde en fazla iki ay süre ile **vize muafiyetinden** yararlanabilecek gruplar şunlardır:

- Türkiye'de yerleşik bir firma tarafından Almanya'ya yolcu ve mal taşımak üzere görevlendirilen araç şoförleri,
- Türkiye'de yerleşik bir firma tarafından, teslim edilmiş makine ve tesislerin montaj, bakım ve onarımı gibi görevlerle Almanya'ya seyahat edenler,
- Dikkate değer bilimsel veya sanatsal değere sahip sunum veya gösteri icra etme amacıyla Almanya'ya seyahat eden Türk bilim insanları ve sanatçılar,
- Ticari amaçlı sportif aktivitelere katılım amacıyla Almanya'ya seyahat eden Türk sporcuları.

Tır şoförü Mehmet Soysal'ın AB ülkelerine vizesiz girme hakkına ilişkin ATAD nezdinde kazandığı dava, Almanya tarafından böyle bir kararın verilmesinde etkili oldu. Almanya bu kararını Federal İçişleri Bakanlığı tarafından, Emniyet Genel Müdürlüğü ve Eyalet İçişleri Bakanlıkları'na gönderdiği genelgeye bildirdi. Brüksel'e de kopyası gönderilen 6 Mayıs 2009 tarihli bu genelgelere uyulması zorunlu. Buna göre, diğer AB ülkelerinin hükümetleriyle fikir alışverişinde bulunarak alınan bu karara, ATAD'ın 19 Şubat 2009 tarihinde kamu oyunda Soysal davası olarak bilinen dava sonucu açıkladığı "Katma Protokol'ün yürürlüğe girdiği tarih olan 1 Mart 1973 tarihinde Türk vatandaşlarına vize uygulamayan ülkelerin, o tarihten sonra Türk vatandaşlarına vize uygulaması getiremeyeceği" kararına bağlı kalarak

özellikle 1973'de dönemin AET üyesi olan altı ülkenin (Almanya, Fransa, Belçika, Hollanda, Lüksemburg, İtalya) de uyması bekleniyor.

Federal İçişleri Bakanlığı, bahsedilen gruplara yönelik vize muafiyetinin pratik olarak uygulanabilmesi için çalışmalarını sürdürüyor. Ancak bu konuda resmi bir açıklama yapıncaya dek var olan vize ve sınır rejimi uygulamasına devam ediliyor.

AB - Bulgaristan

- AB Komisyonu, Bulgaristan'ın yolsuzlukla mücadeledeki eksikliklerinden dolayı geçtiğimiz yıl sonunda dondurduğu **mali yardım** akışının 115 milyon €'luk bölümünü 12 Mayıs'ta tekrar harekete geçirdi.

Trans-Avrupa Ulaşım Ağı kapsamındaki yol yatırımları ile ilgili teknik yardım ve otoban projesi için öngörülen bu kaynağın tekrar harekete geçirilmesindeki amaç, ülkenin Ulusal Yol Altyapı Kurumu'nun yeniden yapılandırılması ve AB kanunları çizgisinde verimli ve etkili bir biçimde çalışabilmesinin sağlanması.

Brüksel geçen yıl Haziran ayında Bulgaristan'daki yolsuzluk ve dolandırıcılık şüphelerinden dolayı 800 milyon €'ya yakın bir mali yardımı dondurmıştı. Bu paranın 200 milyon €'luk bölümü katılım öncesi programı PHARE kapsamında Kasım ayında ortadan kaybolmuştu. Geri kalan fonun büyük bölümü halen dondurulmuş durumda. Brüksel buna ilaveten, AB fonlarını idare etmekle yükümlü iki hükümet organının yetkilerini de kaldırmış durumda. [İnternet bağlantısı için](#)

Ekonomik ve Mali İşler

- **Uluslararası Para Fonu**'nun (IMF) 12 Mayıs'ta yayımladığı rapora göre, AB'nin bankalarını iyileştirmek amacıyla daha cesur adımlar atması gerekiyor. **Finans kurumlarının** kırılganlıklarını ölçmek için yapılacak bir stres testiyle başlamak

üzere, milli politikaların ekonomik durgunluğa son verme konusunda başarılı olmasını sağlayacak koordinasyonun da sağlanması hedeflenmeli.

Washington'dan gelen rapor, mali krizden en kötü şekilde etkilenenlerin AB ülkeleri olduğunu ve AB'nin hem Doğu hem Batı Avrupa ülkelerine yardım edecek politikalar benimsemesi gerektiğinin üzerinde durdu. IMF'nin Avrupa departmanı başkanı Marek Belka raporun sunumunda AB'nin çok ciddi bir ekonomik krizde olduğu ve kurumların acilen güçlendirmesinin önemini vurgularken, Avrupa Merkez Bankası'nın bugüne kadar yaptığı faiz indirimlerinin faydalı olduğunu dile getirdi.

AB kaynaklarına göre, Eylül 2009'dan itibaren AB bankacılık sisteminin ekonomik darboğaza karşı direncini ölçmek ve sermayeleştirmenin uygun olup olmadığını görmek için bir stres testi uygulayacak. Test, üye ülke denetçileri tarafından Avrupa Bankacılık Denetim Otoriteleri Komitesi (CEBS) ortak ilke ve yöntemlerine göre uygulanacak fakat sermaye ihtiyacı olan bankalar halka açıklanmayacak.

IMF raporunda 22 Nisan tarihli Dünya Ekonomik Görünümü'ndeki makroekonomik tahminlerini tekrarladı. Buna göre 2009'da derin bir gerileme; 2010'da ise hükümetlerin yöntemlerinin başarısıyla bağlantılı gelişmelere rağmen dünya genelinde sıfırın altında yatay bir büyüme seyri öngörülüyor.

Raporda, 2009 yılı için gerek gelişmiş, gerekse gelişmekte olan ülkelerde ekonomik küçülme görüleceğini, 2010 yılında ise gelişmiş ülkeler küçülürken, gelişmekte olan ülkelerin genel olarak büyümeye geçeceği tahmin ediliyor. [İnternet bağlantısı için](#)

- **İstikrar ve Büyüme Pakti**, herhangi bir üye ülkenin **bütçe açığının** referans değeri olan GSYİH'nın %3'ünü aşması halinde Komisyon'dan rapor hazırlamasını talep ediyor. Bu bağlamda, 2008 yılı için raporlanan %3'ten fazla bütçe açıkları karşısında AB Komisyonu, İstikrar ve Büyüme

Paktı'nın düzeltici kolu yetkisinde Litvanya, Malta, Polonya ve Romanya için rapor düzenledi.

Ekonomik arka plan ve ilgili tüm faktörlerin göz önüne alınarak hazırlandığı raporda bütçe açığının referans değerinin altında kalıp kalmadığı istisnai ve geçici olup olmadığı inceleniyor. Komisyon, her halükarda anlaşmada yer alan bütçe açığı kriterinin yerine getirilmediğini vurguladı. Komisyon hazırladığı son raporları on beş gün içinde bir görüş bildirmesi için Ekonomik ve Mali Komite'ye sundu Ülkeler için hazırlanan raporlardan bazı ayrıntılar şunlardır:

- **Litvanya:** 2008'de bütçe açığı GSYİH'nın %3,2'si düzeyine yükseldi. Yayılma eğilimli mali politika, vergi gelirinin bütçelenenden düşük olması ve yılın ikinci yarısında gerçekleşen ekonomik yavaşlamanın yansımaları, mali durumun bozulmasına neden olan faktörler arasında.
- **Malta:** Eylül 2008'de GSYİH'nın %3,3'üne ulaşması beklenen bütçe açığı ve %63,8 oranındaki toplam borç nedeniyle Komisyon Şubat 2009'da konuya ilişkin rapor hazırladı. Ancak Mart 2009'da yetkililerden elde edilen verilere göre genel devlet bütçesi açığı 2008 yılı GSYİH'nın %4,7'si olarak düzeltilirken toplam borç oranı %64,1 oranına yükseldi. Bu değişime ekonomik çöküşten çok harcama konusundaki belirli gelişmelerin neden olduğu düşünülüyor.
- **Polonya:** Bütçe açığı 2008'de GSYİH'nın %3,9'una ulaşması, kamu maliyesinin sağlamlaştırılmasına ve harcama tarafında reformların derinleştirilmesine olanak yaratan iyi dönemlerin geçmişte kaldığını yansıttı. Polonya'da bütçe açığı son beş yıldır ortalama olarak GSYİH'nın %4,3'ü olarak gerçekleşti. Yetkililer, referans değerinin aşılmasının geçici olmadığını, 2009 yılı bütçe açığı hedeflerini GSYİH'nın %4,6'sı olarak değiştirerek gösterdiler.
- **Romanya:** Romanya'da ise 2008 yılı genel devlet bütçe açığı GSYİH'nın %5,4'ü olarak belirlendi. Rapora göre bu değer, daha çok

kamu harcamaları, sosyal yardımlar, fazla iyimser vergi geliri tahminleri ve küçük oranda 2008 yılı son çeyreğinde ekonomik çöküş nedeni ile gerçekleşen vergi geliri tahsilatlarındaki ani düşüş gibi gelişmeler nedeniyle oluşan belirgin düşüşleri yansıtmakta.

[İnternet bağlantısı için](#)

Rekabet ve Devlet Yardımları

- AB Komisyonu, **Intel** Anonim Şirketi'ne AT Antlaşması'nın piyasadaki hakim pozisyonun kötüye kullanılmamasına dair kuralını ihlal ettiği gerekçesi ile 1,06 milyar € ceza verdi. Intel'in x86 merkez işletim sistemi (CPU) olarak adlandırılan bilgisayar çipi piyasasında yasaya aykırı rekabet-dışı yöntemlere başvurarak rakiplerini safdışı bırakmaya çalışmakla suçlanıyor. Komisyon Intel'i halen uygulamakta olduğu bu yöntemi hemen bırakmaya çağırıyor. Ekim 2002 - Aralık 2007 dönemi süresince Intel dünya çapında x86 CPU piyasasına hakim durumdaydı (piyasanın en az %70'i).

Komisyon, yasaya aykırı iki farklı uygulama teşhis etti. Birincisi, Intel bilgisayar üreticilerine, x86 CPU'larının tamamını ya da büyük çoğunluğunu Intel'den almaları koşuluna bağlı olarak, tamamen ya da kısmen gizli indirimler sağladı. Intel ayrıca büyük bir perakendeciye, sadece Intel x86 CPU'lu bilgisayarları depolamaları karşılığında, direkt ödemeler yaptı. İkinci olarak, Intel bilgisayar üreticilerine rakip x86 CPU'ları içeren belli ürünlerin imalatını durdurmaları ya da yavaşlatmaları ve bunların satış kanallarını kısıtlamaları karşılığında direkt ödemeler yaptı.

Komisyon bu yöntemlerin Intel'in x86 CPU piyasasındaki hakim durumunun kötüye kullanılması olduğuna ve Avrupa Ekonomik Alanı içindeki tüketicilere zarar verdiğine kanaat getirdi. Rakiplerinin kendi ürünleriyle rekabet mkanlarını kısıtlayarak, Intel'in yöntemlerinin rekabet ve yenilik imkanlarını kısıtladığına kanaat getirildi. [İnternet bağlantısı için](#)

Telekomünikasyon

- AB Komisyonu, sabit hatlı telefon numaralarının taşınabilmesi hizmetini başlatmaması dolayısıyla **Bulgaristan'a** karşı yasayı ihlal süreci başlattı.

AB telekom yasaları uyarınca, tüm AB üye ülkelerinin telefon kullanıcıları numaralarını başka bir operatöre taşıma hakkına sahipler. Bu kural Nisan 2008'den itibaren Bulgaristan'daki mobil telefon kullanıcıları için de geçerli.

1 Ocak 2009'dan itibaren yeni uygulamaya geçeceğini taahhüt etmiş olan Bulgaristan'da hala bir gelişme kaydedilmedi. Bulgaristan'ın iki ay içinde uygun bir yanıt vermemesi halinde Komisyon ihlal prosedürünün ikinci aşamasına geçme hakkına sahip. Sürecin son aşamasında ise Komisyon davayı Avrupa Adalet Divanı'na havale edebiliyor. [İnternet bağlantısı için](#)

Çevre

- Üye ülkelerin sicil dairelerinden alınan bilgiye göre; AB **Emisyon Ticaret Sistemi**'ne (AB ETS) katılan işletmelerin sera gazı emisyonu 2008 yılında bir önceki yıla oranla %3 azaldı. Emisyon oranı, geçen sene AB27deki %0,8'lik ekonomik büyümeye rağmen, 2008 yılının büyük bölümünde hüküm süren yüksek karbon fiyatlarına tepki olarak azaldı. AB ETS'nin tüm tesislerden gelen doğrulanmış sera gazı emisyonu 2008 yılında 2.118 milyar ton CO2 eşdeğerine ulaştı.

AB ETS daha önce yalnızca karbondioksit emisyonlarını kapsarken, 2008 yılı itibarıyla Hollanda ve Norveç'te niktik asid üretimi sonucu oluşan azot protoksit emisyonlarını da içeriyor.

1 Ocak 2008 tarihinde başlayan AB ETS'nin ikinci ticaret dönemi 31 Aralık 2012 tarihine kadar beş yıl süreyle devam edecek. Söz konusu dönem, sanayileşmiş ülkelerin Kyoto Protokolü'nün emisyon hedeflerine uyması gereken zamana denk gelmektedir. [İnternet bağlantısı için](#)

Kültür

- 12 Mayıs'ta Brüksel'de gerçekleştirilen AB Kültür Bakanları toplantısında, 2012 yılı için Guimarães (Portekiz) ve Maribor (Slovenya), 2013 yılı için ise Koşice (Slovakya) ve Marsilya (Fransa), **Avrupa Kültür Başkentleri** olarak belirlendi.

Avrupa Kültür Başkenti unvanı Komisyon tarafından 1985 yılında yaratıldı. Adayların, gerçek Avrupalı bir boyutun dahil edilmesi, halkın da yardımıyla AB ülkeleri arasında işbirliğini güçlendirmek ve şehirlerin Avrupa kültürü oluşturma ve geliştirmedeki rolünün öne çıkarılmasından oluşan üç ana kriteri yerine getirmesi gerekiyor. Komisyon, İstanbul'un da aralarında bulunduğu, Almanya'dan Essen ve Macaristan'dan Pécs şehirlerini 2010 yılı Avrupa Kültür Başkentleri olarak belirlemişti. [İnternet bağlantısı için](#)

Ekonomi

- **Sanayi üretimi** Mart 2009'da bir önceki aya göre Euro Alanı'nda %2,0, AB27 alanında %1,9 oranında geriledi. Şubat ayında ise üretim sırasıyla %2,5 ve %2,2 oranında düştü. Mart 2009'da geçen yılın Mart ayı ile kıyaslandığında sanayi üretimi Euro alanında %20,2, AB27'de ise %18,8 oranında düşüş gösterdi.

Mart 2009'da bir önceki aya göre üretim sırasıyla Euro Alanı ve AB27'de şu şekilde gerçekleşti: Sermaye mallarında (-%0,5) ve (-%1,3), dayanıksız tüketim mallarında (-%1) ve (-%0,5), dayanıklı tüketim mallarında (-%2,5) ve (-%1,8), enerjide (-%2,8) ve (-%3,1), ara mallarda (-%3,1) ve (-%2,7).

Verileri mevcut ülkeler arasında sanayi üretiminde en yüksek aylık artışlar Portekiz (+%3,1), Finlandiya'da (+%2,2), en yüksek düşüşler ise Lüksemburg (-%7,2), Litvanya (-%6,3) ve İspanya'da (-%3,5) kaydedildi.

Mart 2009'da Mart 2008 ile kıyaslandığında üretim sırasıyla Euro Alanı ve AB27'de şu şekilde

gerçekleşti: Dayanıksız tüketim mallarında (-%7,2) ve (-%5,3), enerji üretiminde (-%9,2) ve (-%9,0), dayanıklı tüketim mallarında (-%23,2) ve (%20,5), sermaye mallarında (-%23,5) ve (-%23), ara mallarda ise (-%27,0) ve (-%25,6).

Verileri mevcut ülkeler arasında yıllık en yüksek düşüşler Estonya (-%29,7), Lüksemburg (-%29,6), İspanya (-%24,7) ve İtalya'da (-%23,8) en az düşüşler ise Yunanistan (-%5,8), Portekiz (-%7,9) ve Polonya'da (-%10,0) kaydedildi. [İnternet bağlantısı için](#)

- AB27'nin üçüncü ülkelere yaptığı **doğrudan yabancı yatırım** miktarı 2008 yılında %28 azalarak 496 milyar €'dan (2007) 354 milyar €'ya geriledi. Dünyanın geri kalan kısmından AB27'ye yapılan yatırım miktarı ile %57 oranında azalarak 400 milyar €'dan (2007) 173 milyar €'ya düştü. AB27 içi doğrudan yabancı yatırımlar ise 2007'ye kıyasla %42 oranında düştü.

2007 yılında yapılan 171 milyar € miktarındaki yatırıma kıyasla, AB27'den **ABD'**ye 2008 yılında toplam 149 milyar € değerinde yatırım yapıldı. ABD ise 2007 yılında AB27'ye 194 milyar € değerinde yatırım yapmışken bu değer 2008 yılında 45 milyar €'ya geriledi.

Mal ticaretindeki olumlu gelişmelere rağmen AB27'nin Hong Kong hariç Çin'e yaptığı doğrudan yabancı yatırım tutarı 5 milyar € ve Çin'in AB27'ye yaptığı yatırım miktarı ise 0,1 milyar € olarak iddiasız kaldı.

AB27 dışı doğrudan yabancı yatırım akışlarının ana aktörlerinin 83 milyar € ile Lüksemburg, 58 milyar € ile Fransa ve 52 milyar € ile İngiltere olarak belirlendiği 2008 yılında Fransa 92 milyar € ile AB27 içi doğrudan yabancı yatırımların en önemli aktörü olarak öne çıktı. [İnternet bağlantısı için](#)

Euro alanının dünyanın geri kalanıyla olan **ticaret dengesi** Mart 2009'da 0,4 milyar € artış gösterdi. Geçen sene Mart ayında bu denge -2,3 milyar € idi.

Euro Alanı Şubat 2009 yıllık ticaret dengesi Şubat ayı +1,7 milyar €'luk ticaret dengesi değeri ile kıyaslandığında Şubat 2009 dengesi 1,0 milyar € olarak gerçekleşti. Mart 2009, Şubat 2009 ile karşılaştırıldığında ise ihracat oranı %1,4, ithalat oranı ise %0,6 arttı.

AB27'nin Mart 2009 dönemi ilk tahminleri ticaret dengesinde 9,5 milyar €'luk açık verdi. Bu denge bir önceki yılın Mart ayında -19.6 milyar € idi. Geçen yılın Şubat ayı -13.3 milyar €'luk dengesi ile kıyaslandığında Şubat 2009 ticaret dengesi -10.8 milyar € olarak gerçekleşti. Mart 2009, Şubat 2009 ile karşılaştırıldığında ise dönemsel güncellenen ihracat oranı %2,5, ithalat oranı ise %0,7 artış gösterdi. [İnternet bağlantısı için](#)

★

BRÜKSEL'DE GELECEK AY

AB Kurumları

- 25-26 Mayıs, Tarım ve Balıkçılık Konseyi
- 28- 29 Mayıs Rekabetçilik Konseyi
- 4-7 Haziran, Avrupa Parlamentosu Seçimleri
- 4-5 Haziran, Adalet ve İç İşleri Konseyi
- 9 Haziran, Ekonomi ve Maliye Bakanları Konseyi (Ecofin)

Konferanslar-Seminerler

- 19 Mayıs, "LSE Türkiye Kürsüsü ile TR PLUS ortaklığıyla Türkiye-AB ilişkileri Semineri", www.centreforturkeyineurope.eu
- 19 Mayıs, "Summit - Strategic Dialogue EUROPE AND CHINA", Friends of Europe, www.friendsofeurope.org
- 24-25 Mayıs, "G8 Enerji Bakanları Toplantısı", Roma
- 26 Mayıs, "Eurogas Conference: Can Europe Finance Secure and Clean Energy in the Future?", www2.eurelectric.org
- 4-5 Haziran, "Avrupa Dış Yardım Projeleri ve Mantıksal Çerçevesi", www.welcomeurope.com